

Kultsjödalen

Restaurering av rinnande vattendrag för bevarandet av flodpärlmusslan i Kultsjödalen.

Med syfte att förbättra livmiljön för musslan och dess värdfisk öring genom att försöka återställa flottledspåverkade strömsträckor till ett mer naturligt tillstånd.

Bild från Övre Stalonbäcken, restaurerad sträcka 2016.
Foto: Magnus Lindberg, Länsstyrelsen Västerbotten.

Vattendrag som ingår i projektet.

När, var och med vem?

- Tid: (2011-2012, 2015) 2016 – 2023 (2027?).
- Budget: ca 6-7 miljoner.
- Område: Källflöden till Ångermanälven, Vilhelmina kommun.
- Sammarbetsparterns: Vilhelmina kommun, Vilhelmina Övre Allmanning, Statens Fastighetsverk, privata markägare.

Restaurering av Marsån vid Fatsjöluspen pågår.
Foto: Magnus Lindberg Länsstyrelsen Västerbotten.

Finansiärer i projektet:

- Svenska Naturskyddsföreningens Miljöfond.
- Bygdemedel.
- LOVA-medel.
- Projektlistan (medel från Havs- och vattenmyndigheten)
- Naturvårdsverkets program "Åtgärder för hotade arter".
- Vilhelmina Övre Allmänning.

Restaurerad strömsträcka i Dainabäcken.
Foto: Magnus Lindberg, Länsstyrelsen Västerbotten.

Åtgärder inom projektet

- Restaurering av flottledspåverkade strömsträckor i Marsån, Gaddbäcken, Stalonbäcken, sammanlagt ca 6 km.
- Byte av vandringshinderande vägtrummor i Gaddbäcken.
- Manuell restaurering i biflöden till Gäddejön.
- Lekbottnar för öring (Hartijokki, skotare, helikopter) och uppväxtområden för musla sk ”musselbottnar”.
- Inventering av flodpärlmussla (vattenkikare, snorkling, eDNA)
- Åtgärdskartering av nya vattendrag i området.
- Uppföljningsprogram: elfiske, musla (glochidie), geomorfologiska uppföljningar musselbottnar (samarbete med Umeå Universitet).

Restaurering av flottledspåverkade vattendrag och fria vandringsvägar

Lekbottnar för öring och ”musselbottnar”

Stödåtgärd musla (infektering mussellarver)

Uppföljning/utvärdering/
Inventering

Varför restaurering?

- **Art och habitatdirektivet** (direktiv 92/43/EEG) syftar till att bevara biologisk mångfald genom skydd av livsmiljöer och vilda arter inom EU.
- **EU:s vattendirektiv** (har tagits fram av EU för att skapa en likadan förvaltning av medlemsländernas vatten. Syftet är att vi ska ta hand om våra vattenresurser så att kommande generationer ska få tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd).
- **Naturrestaureringsförordningen** (Syftet med förordningen för naturrestaurering är att återställa ekosystem och livsmiljöer för arter som annars riskerar att försvinna eller dö ut. En mängd olika åtgärder ska leda till en varaktig motståndskraftig natur med rik biologisk mångfald i hela EU).
- **Sveriges Miljömål och Agenda 2030 målen**

Restaurering Övre Stalonbäcken

Bilder från restaureringen i Övre Stalonbäcken

Restaurering Nedre Stalonbäcken

Manuell restaurering nedre Stalonbäcken

Se flera av öringarna som Magnus Lindberg och Daniel Holmqvist hittar när de elfiskar i den nyligen restaurerade Stalonbäcken. Foto: Lukas Deininger/SVT

Se succésatsningen i Stalonbäcken – nu frodas öringen igen

UPPDATERAD 14 SEPTEMBER 2025 PUBLICERAD 14 SEPTEMBER 2025

Efter fyra års hårt arbete för hand har länsstyrelsens satsning i Stalonbäcken blivit en succé. Öringen, som under flottningsepoken var sällsynt, frodas nu i området.

– Jag blir varm i hjärtat, säger Magnus Lindberg, miljöhandläggare på Länsstyrelsen i Västerbotten.

[Se succésatsningen i Stalonbäcken – nu frodas öringen igen | SVT Nyheter](#)

Restaurering av Marsån

Bilder från Marsån

Före åtgärd

Efter åtgärd

Objekt 4

Strömparti vid stuga, före. Notera storblocket till vänster i bild (gul pil).

Strömparti vid stuga, efter. Notera huvudström efter (röd pil).

Restaurering Gäddbäcken

Manuell restaurering lekbotten öring

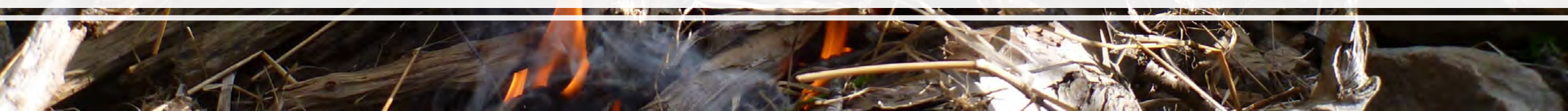

Environmental preferences for freshwater pearl mussel
(*Margaritifera margaritifera*)

Malin Holmgren

Restaurering Dainabäcken

Bilder från Dainabäcken

Före åtgärd

Efter åtgärd

Utvärdering av grusets stabilitet (Exjobb, Umeå universitet)

Exjobb – utvärdering av utläggning av grus med helikopter

**Physical microhabitat requirements for
Margaritifera margaritifera and the
influence of hydro- and
morphodynamics on mussel bed
stability**

Restaurering av Daikanbäcken 2026-2029

Länsstyrelserna

2026-04-15

- Start Augusti 2026, 3-4 veckors restaurering med maskin.
- Skicka in ansökan till Naturskyddsföreningens miljöfond I April (ca 4 miljoner)
- Vad ingår:
  - Restaurering av flottledspåverkade delar av Dainabäcken
  - Åtgärda vandringshinder I avrinningsområdet.
  - Stödåtgärder flodpärlmusslan?
  - Manuell åtgärder?
  - Lekgrus öring?

Fortsättning Kultsjödalen?

- Manuell restaurering Gäddbäcken
- Grus Nedre Stalonbäcken och Gäddbäcken (Gäddsjön?)
- Stödåtgärder för fpm 2026 (ev 2027?)
- Inventering mussla (effektuppföljning stödåtgärder)
- Effektuppföljning elfiske 2026 (ev 2027?)
- Förslag?

